

ORSIS

Organismes i Sistemes

26

ORSIS

Organismes i Sistemes

Vol. 26, 2012, ISSN 0213-4039

<http://ddd.uab.cat/record/34>

Índex Contents

Rodrigo Riera, Jorge Núñez, María del Carmen Brito Desmodorids from sandy seabeds of the Canary islands	9
Juan Antonio Calleja Alarcón <i>Prunus lusitanica</i> L. en el NE de la Península Ibérica	21
Josep E. Oltra i Benavent, Antoni Conca i Ferrús <i>Cynoglossum clandestinum</i> Desf. als Països Catalans	37
Rafel Curto, Ferran Royo, Javier López-Alvarado, Llorenç Sáez Three new <i>Asplenium</i> L. of North-Eastern Iberian Peninsula	45
Pere Aymerich <i>Egeria densa</i> Planch. als Pirineus	51
Pere Aymerich <i>Potamogeton</i> i <i>Zannichellia</i> al riu Llobregat	57
Juli Pujade-Villar, Jingshun Wang New <i>Trichagalma</i> from China	91
Juli Pujade-Villar, Olivia Cabral-Gamboa, Rosa Treto-Pereyra, Luis Gerardo Landa-Orozco, Carlos Carrillo-Sánchez Agallas de cinípidos en <i>Quercus resinosa</i>	103
Mar Ferrer-Suay, Jesús Selfa, Antoni Ribes, Juli Pujade-Villar Charipins de Catalunya	117
Juli Pujade-Villar, M. Ferrer-Suay <i>Dilyta</i> from Madagascar	139
Amador Viñolas Ptinidae de Salamanca	145
Amador Viñolas, Josep Muñoz, Joaquim Soler Noves cites de coleòpters al P. N. del Montseny i P. Ibèrica	149
Amador Viñolas <i>Stagetus cobosi</i> n. sp. d'Almeria	187
Pedro Pablo Ferrer Gallego, Emilio Laguna Lumbreras, Roberto Roselló Gimeno <i>Spermacoe latifolia</i> Aubl. (Rubiaceae) en Europa	193
Jorge L. Mederos-López, Noel Mata-Casanova, Juli Pujade-Villar Fenologia anual y nictemeral (Hymenoptera)	201
Jorge L. Mederos-López, Arturo Baz Ramos Psocoptera de Collserola	227
Pere Aymerich, Artur Lluent, Esteve Sais, Eloi Escútia Presència de <i>Primula auricula</i> L. a la península Ibèrica	235
Moisès Guardiola, Julià Molero, Llorenç Sáez, Javier López Alvarado, Ana I. Ríos, Guillem Bagaria, Jordi Carreras Flora de les serres meridionals catalanes	245

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTECQUES
DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Orsis

Orsis : organismes i sistemes : revista de botànica, zoologia i ecologia / Departaments de Botànica, d'Ecologia i de Zoologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. — Núm. 1 (1985)-. — Bellaterra : Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1985-. — 23 cm
Anual. — A partir del núm. 3 (1988) la menció de responsabilitat correspon a les unitats de Botànica, Zoologia i Ecologia del Departament de Biologia Animal, Biologia Vegetal i Ecologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

ISSN 0213-4039

I. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Botànica, Departament d'Ecologia, Departament de Zoologia, Laboratori de Botànica, Laboratori de Zoologia, Laboratori d'Ecologia.

1. Botànica, zoologia i ecologia — Revistes

2. Ciències naturals — Revistes

58, 59, 574

Consell de redacció

Laia Guàrdia, Francisco Lloret, Jacint Ventura;
Xavier Espadaler (secretari de redacció)

Secretaria de redacció

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Biologia Animal,
de Biologia Vegetal i d'Ecologia
Facultat de Ciències
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 26 18. Fax 93 581 13 21
orsis@uab.cat

Consell assessor

Carmen Bach, Francisco Díaz-Pineda,
Antoni Escarré, Enric Gadea, José Merino,
Jacint Nadal, Juan Manuel Nieto,
Joan Puigdefàbregas, Celso Rodríguez,
Benito Valdés, Elise van Campo

Coberta

Loni Geest & Tone Høverstad

**Bases de dades en què Orsis està
referenciada**

- Biosis Previews (a partir del vol. 19, 2004)
- Dialnet (Unirioja)
- Índice Español de Ciencia y Tecnología (ICYT-CSIC)
- RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93581 10 22. Fax 93 581 32 39
sp@uab.cat
www.uab.cat/publicacions

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques
Secció d'Intercanvi de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 11 93. Fax 93 581 32 19
sb.intercanvi@uab.cat

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93581 21 31. Fax 93 581 32 39
sp@uab.cat
www.uab.cat/publicacions

ISSN 0213-4039

Dipòsit legal: B. 2.003-1986

Imprès a Espanya. Printed in Spain

Imprès en paper ecològic

**Aquest número ha estat parcialment finançat per la Comissió d'Investigació
del Vicerectorat d'Investigació de la Universitat Autònoma de Barcelona.**

Orsis és una revista que publiquen a les unitats de Botànica, Zoologia i Ecologia del Departament de Biologia Animal, de Biologia Vegetal i d'Ecologia de la Universitat Autònoma de Barcelona amb l'objectiu de donar a conèixer treballs originals de recerca o articles de revisió de botànica, zoologia i ecologia. Se'n publica un volum a l'any, constituït per un número o més.

Orsis es pot obtenir per intercanvi amb publicacions equivalents o per subscripció utilitzant la butlleta que trobareu al final d'aquest exemplar.

Encara que el català és la llengua oficial d'Orsis, no traslladem a aquesta llengua ni els índexs analítics, ni les paraules clau, ni els resums dels articles escrits en castellà.

Orsis es publica sota el sistema de llicències Creative Commons segons la modalitat:

Reconeixement - NoComercial (by-nc): Es permet la generació d'obres derivades sempre que no se'n faci un ús comercial. Tampoc es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials.

Índex

Orsis. Organismes i Sistemes

Núm. 26, p. 1-258, 2012, ISSN 0213-4039

Les paraules clau són en llenguatge lliure

<http://ddd.uab.cat/record/34>

- 9-19 **Riera, Rodrigo** (Centro de Investigaciones Medioambientales del Atlántico (CIMA SL)); **Núñez, Jorge; Brito, María del Carmen** (University of La Laguna. Department of Animal Biology)

Three new records of Desmodorids (Nematoda, Desmodoridae) from sandy seabeds of the Canary islands. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 9-19, 23 ref., 3 fig., 3 tab.

In an ecological study of meiofaunal assemblages in two locations (Los Abriegos and Los Cristianos) of Tenerife (Canary Islands, NE Atlantic Ocean), several desmodorid species were found throughout the study period. Three species belonging to the family Desmodoridae were collected in intertidal and shallow subtidal sandy seabeds. These species were *Desmodorella* aff. *tenuispiculum* Allgen, 1928, *Metachromadora* sp. and *Spirinia parasitifera* Bastian, 1865. Descriptions, figures and tables with meristic data are presented. Moreover, differences between canarian and specimens from other geographical regions were discussed.

Keywords: Free living nematodes; Desmodoridae; *Desmodorella*; *Metachromadora*; *Spirinia*; sandy seabeds; Tenerife; Canary Islands.

- 21-35 **Calleja Alarcón, Juan Antonio** (Universidad Autónoma de Barcelona. Departamento de Biología Animal, Vegetal y de Ecología)

Tamaños poblacionales y regeneración de *Prunus lusitanica* L. en el noreste de la Península Ibérica. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 21-35, 63 ref., 1 fig., 2 tab.

En el noreste de la Península Ibérica se localizan plantas relacionadas con la flora y vegetación subtropical del Terciario como el árbol perenne *Prunus lusitanica* L. En este trabajo se aportan datos precisos del tamaño de sus poblaciones, su estructura y reclutamiento poblacional y su capacidad de regeneración asexual. Se registran algo más de 1000 ejemplares, repartidos en 12 poblaciones que no parecen presentar limitaciones en el reclutamiento poblacional, pues suelen abundar los individuos juveniles. Además, presenta regeneración asexual mediante rebrotes basales y acodos que es muy variable entre individuos y poblaciones.

Palabras clave: demografía; reclutamiento; planta relicta; reproducción vegetativa; Paleosubtropical.

- 37-43 **Oltra i Benavent, Josep E.** (VAERSA. Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient. Servei d'Espais Naturals i Biodiversitat); **Conca i Ferrús, Antoni**

Cynoglossum clandestinum Desf. (Boraginaceae), una espècie nova per a la flora dels Països Catalans. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 37-43, 15 ref., 1 fig.

Es dona a conèixer una localitat nova de *Cynoglossum clandestinum* Desf. a la comarca de la Vall d'Albaida, que representa una novetat per a la flora dels Països Catalans. Es realitzen comentaris sobre els caràcters morfològics, l'hàbitat i l'estat de conservació. Es discuteix també sobre la seva inclusió en alguna de les categories del Decret 70/2009, que inclou el «Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada».

Paraules clau: flora vascular; *Cynoglossum clandestinum*; flora amenaçada; Països Catalans.

- 45-50 **Curto, Rafel; Royo, Ferran** (Grup de Recerca Científica Terres de l'Ebre); **López-Alvarado, Javier** (Università degli Studi di Sassari. Dipartimento di Botanica ed Ecologia Vegetale and Institut Botànic de Barcelona (CSIC-ICUB)); **Sáez, Llorenç** (Universitat Autònoma de Barcelona. Unitat de Botànica)

Three new *Asplenium* L. taxa (Aspleniaceae, Pteridophyta) for the flora of North-Eastern Iberian Peninsula. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 45-50, 16 ref., 2 fig.

The presence of *Asplenium majoricum* Litard. is reported for the first time in Catalonia (North-eastern Iberian Peninsula). In addition, two wild hybrids: *Asplenium* × *orellii* Lovis & Reichst. and *A.* × *reichsteinii* Bennert, Rasbach & K. Rasbach are new records for the Iberian Peninsula and Catalonia, respectively.

Keywords: Pteridophyta; *Asplenium*; hybrids; North-eastern Iberian Peninsula.

- 51-55 **Aymerich, Pere**

Una població de l'hidròfit invasor *Egeria densa* Planch. (Hydrocharitaceae) a l'àmbit pirinenc. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 51-55, 17 ref., 1 fig.

Es documenta la primera població de l'hidròfit al·lòcton *Egeria densa* que es localitza en l'àmbit dels Pirineus, que és alhora la segona detectada a Catalunya. Ha estat trobada en una bassa artificial de l'altiplà de Busa, a una altitud remarcable de 1310 m. El descobriment a la mateixa zona d'una població naturalitzada del trítol al·lòcton *Ommatotriton ophryticus* (Amphibia, Caudata) permet atribuir l'origen d'aquesta població d'*E. densa* a l'activitat d'algun herpetòfil.

Paraules clau: *Egeria densa*; Pirineus; nord-est de la península Ibèrica; altitud; introducció.

57-89

Aymerich, Pere

Potamogeton i *Zannichellia* a la conca mitjana del riu Llobregat (Catalunya, NE península Ibèrica). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 57-89, 39 ref., 1 fig., 2 tab.

Presentem informació actualitzada sobre els gèneres *Potamogeton* i *Zannichellia* a la conca mitjana del riu Llobregat (c. 1800 km², alt. 300-1300 m), àrea submediterrània sense masses d'aigua estancada naturals i amb una xarxa fluvial considerablement alterada. S'han localitzat 11 espècies (8 *Potamogeton* i 3 *Zannichellia*), que habiten sobretot en basses artificials i als dos rius principals de la zona. Les espècies més freqüents són *P. trichoides*, a les basses (presència en el 32%), i *P. pectinatus*, que es troba sobretot al riu Llobregat; totes dues mostren una dinàmica expansiva en els darrers anys. Destaca la presència de tàxons que regionalment són molt rars i poc coneguts (*P. schweinfurthii* i *Z. contorta*) i d'una població residual d'una espècie amenaçada a Catalunya (*P. perfoliatus*). També és notable el descobriment de la concentració més important de poblacions de *P. natans* a Catalunya, observat recentment en 19 basses i que està en expansió. *P. coloratus*, *Z. contorta* i *Z. peltata* són tàxons lligats sobretot a aigües netes i corrents, i mostren indicis de regressió.

Paraules clau: hidròfits; regió mediterrània; NE península Ibèrica; riu Llobregat; basses artificials; *Potamogeton*; *Zannichellia*.

91-101

Pujade-Villar, Juli (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal); **Wang, Jingshun** (Beijing Forestry University. Key Laboratory for Silviculture and Conservation of Ministry of Education and Anyang Institute of Technology)

A new species of the genus *Trichagalma* Mayr from China (Hym.: Cynipidae). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 91-101, 14 ref., 5 fig.

A new species of oak gallwasp, *Trichagalma glabrosa* Pujade-Villar is described from Eastern China (province of Henan), known to induce galls on *Quercus variabilis* Blume. Only asexual females are known. Data on the diagnosis, distribution and biology of the new species is given. This new species presents characters related to *Trichagalma*, *Pseudoneuroterus* and *Cerroneuroterus*, and their affiliation with *Trichagalma* is commented.

Keywords: Cynipidae; oak gallwasp; *Trichagalma*; new species; China.

103-116

Pujade-Villar, Juli (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal); **Cabral-Gamboa, Olivia**; **Treto-Pereyra, Rosa** (Universidad Autónoma de Zacatecas. Unidad Académica de Ciencias de la Tierra); **Landa-Orozco, Luis Gerardo**; **Carrillo-Sánchez, Carlos** (Centro de Biodiversidad)

Primeros datos sobre las agallas de encinos producidas por cinípidos (Hym., Cynipidae) colectadas en la Sierra de Monte Escobedo (Zacatecas, México) sobre *Q. resinosa*. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 103-116, 18 ref., 4 fig.

En este estudio se mencionan por primera vez un total de 14 morfotipos de agallas de Cynipidae sobre *Quercus resinosa*. De ellas, se han obtenido adultos

en 4, por lo que se sabe que son ocasionadas por los géneros *Cynips*, *Andricus*, *Disholcaspis* y *Atrusca*. Del resto se comenta su posible afiliación.

Palabras clave: Agallas; Cynipidae; *Q. resinosa*; Zacatecas; México.

- 117-138 **Ferrer-Suay, Mar; Pujade-Villar, Juli** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal); **Selfa, Jesús** (Universitat de València. Departament de Zoologia); **Antoni Ribes**
Contribucions al coneixement dels Charipins de Catalunya (Insecta, Hymenoptera). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 117-138, 38 ref., 6 fig.

S'han estudiat exemplars de la subfamília Charipinae recol·lectats a diferents poblacions de Lleida i de Tarragona. Un total de 16 espècies diferents han estat identificades, de les quals 10 són noves cites per a Espanya: *Alloxysta castanea* (Hartig, 1841); *Alloxysta circumscripta* (Hartig, 1841); *Alloxysta citripes* (Thomson, 1862); *Alloxysta flavicornis* (Hartig, 1841); *Alloxysta fuscicornis* (Hartig, 1841); *Alloxysta pusilla* (Kieffer, 1902); *Alloxysta tscheki* (Giraud, 1860); *Phaenoglyphis longicornis* (Hartig, 1840); *Dilyta sinica* Ferrer-Suay & Paretas-Martínez (Paretas-Martínez et al., 2011) se cita per primer cop a Europa; i *Phaenoglyphis americana* (Baker, 1896) se cita per primera vegada al paleàrtic. Les característiques morfològiques de les espècies identificades es presenten i s'il·lustren. També són presentades noves relacions tròfiques.

Paraules clau: *Alloxysta*; *Apocharpis*; Charipinae; *Dilyta*; Figitidae; Lleida; *Phaenoglyphis*; Tarragona.

- 139-144 **Pujade-Villar, J.; Ferrer-Suay, M.** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal)
First records of genus *Dilyta* from Madagascar with description of *Dilyta paretasmartinezi* n. sp. (Hymenoptera: Figitidae: Charipinae). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 139-144, 12 ref., 1 fig.

The genus *Dilyta* is mentioned from Madagascar for the first time. Two species have been collected: *D. subclavata* Förster, 1869 and *D. paretasmartinezi* n. sp. The new species has $\cap$ -shaped carinae at the apex of scutellum which differentiate it from the African *Dilyta* species. Its morphological features and diagnostic characters are discussed and illustrated.

Keywords: Figitidae; Charipinae; *Dilyta*; Madagascar.

- 145-147 **Viñolas, Amador** (Museu de Ciències Naturals de Barcelona)
Nota entomològica. Noves dades sobre els Ptinidae de Campanarios de Azaba, Salamanca, península Ibèrica (Coleoptera: Bostrichoidea). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 145-147, 8 ref.

Paraules clau: Coleoptera; Ptinidae; nous registres; Campanarios de Azaba; Salamanca; Península Ibèrica.

- 149-185 **Viñolas, Amador; Muñoz, Josep; Soler, Joaquim** (Museu de Ciències Naturals de Barcelona)

Noves o interessants citacions de coleòpters per al Parc Natural del Montseny i per a la península Ibèrica (Coleoptera) (4a nota). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 149-185, 82 ref., 7 fig., 2 tab.

En aquest article es fa referència a 73 espècies pertanyents a 29 famílies de coleòpters. Deu són noves per a la península Ibèrica, d'altres són segones o terceres cites per a la península Ibèrica i la resta o són noves per a Catalunya o tenen un gran interès faunístic per a la Península. Una gran part dels exemplars pertanyen al material recol·lectat, durant tres anys, al Parc Natural del Montseny (Barcelona, Girona) dins de l'estudi «Biodiversitat de coleòpters com a bioindicadors de l'estat de conservació dels boscos». Aquest material es complementa amb el recol·lectat durant els estudis fets en el Parc Natural del Cadí-Moixeró (Lleida, Girona), en el Parc Natural de Collserola (Barcelona) i en el Paratge Natural de l'Albera (Girona), dins l'àmbit de l'estudi de la biodiversitat de coleòpters d'aquestes àrees. També s'han afegit altres exemplars interessants capturats en campanyes esporàdiques. De cada espècie es relaciona el material estudiat, se'n dona la distribució i se'n comenta la biologia.

Paraules clau: Coleoptera; noves citacions; Parc Natural del Montseny; Catalunya; península Ibèrica.

- 187-192 **Viñolas, Amador** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal)

Stagetus cobosi n. sp. de Dorcatominae d'Almeria, península Ibèrica (Coleoptera: Ptinidae). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 187-192, 7 ref., 7 fig.

En aquest article es descriu una nova espècie del gènere *Stagetus* Wollaston, 1861, (Coleoptera, Ptinidae, Dorcatominae) de Tabernas, província d'Almeria. Els exemplars estudiats van ser recol·lectats per R. Macià en el decurs d'una de les seves darreres campanyes per a l'estudi de la biodiversitat dels lepidòpters peninsulars (octubre de 2011). *Stagetus cobosi* n. sp. està ben caracteritzada i es diferencia d'altres espècies del gènere per la forma del protòrax, pel puntejat de les estries i la superfície dels intervals i, en especial, per la forma del lòbul mig de l'edeagus, els lòbuls dels paràmerns i l'estructura de les peces mitjanes, a més d'altres detalls de la morfologia externa com les antenes, l'últim artell dels palps maxil·lars, la pubescència, etc.

Paraules clau: Coleoptera; Ptinidae; Dorcatominae; *Stagetus cobosi* n. sp.; Almeria; Espanya; península Ibèrica.

- 193-199 **Ferrer Gallego, Pedro Pablo; Laguna Lumbreras, Emilio** (Centro para la Investigación y la Experimentación Forestal (CIEF). Servicio de Espacios Naturales y Biodiversidad. Generalitat Valenciana); **Roselló Gimeno, Roberto** (IES Jaume I)

Spermacoce latifolia Aubl. (Rubiaceae), una especie alóctona nueva en la flora europea. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 193-199, 32 ref., 1 fig.

Se cita por primera vez la presencia de *Spermacoce latifolia* Aubl. (Rubiaceae) como elemento alóctono y subespontáneo para la flora europea. Esta especie ha

sido hallada dentro de los viveros del Centro para la Investigación y la Experimentación Forestal de la Generalitat Valenciana, situados en la localidad valenciana de Quart de Poblet (Valencia, España). La coincidencia con citas recientes de nuevas especies alóctonas para la Península Ibérica localizadas en viveros de las mismas características (i.e. *Cleome viscosa*, *Ludwigia hyssopifolia*, *Murdannia spirata*, *Dactyloctenium aegyptium*) induce a sospechar que el principal vector de entrada para estas especies puede ser la fibra de coco, utilizada como componente en los sustratos empleados en el cultivo de plantas en los viveros.

Palabras clave: *Spermacoce latifolia*; Rubiaceae; flora subespontánea; Valencia; España.

- 201-225 **Mederos-López, Jorge L.** (Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Departament d'Artròpodes); **Mata-Casanova, Noel; Pujade-Villar, Juli** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Animal)
Fenología anual y actividad nictemeral de los Hymenoptera (Insecta) en un bosque mixto mediterráneo. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 201-225, 28 ref., 16 fig., 2 tab.

El Parque de Collserola es un espacio natural adyacente a la ciudad de Barcelona que recientemente ha sido declarado Parque Natural. El presente estudio se centra en las familias de Hymenoptera muestreadas en un bosque mixto mediterráneo de *Pinus-Quercus*. Desde mayo de 2009 hasta abril de 2010 se muestreó en el dosel y sotobosque del sitio de estudio: los himenópteros fueron el segundo grupo en abundancia por detrás de los dípteros. Se discute la fenología anual y la actividad nictemeral de las familias más abundantes de Hymenoptera. Un total de 7796 especímenes (6933 en trampa Malaise del sotobosque; 863 en trampa Malaise entre sotobosque y dosel) fueron capturados durante el estudio, repartidos en 37 familias. El sotobosque resultó ser el estrato donde tiene lugar la mayor parte de la actividad de los himenópteros (88,9%). La mayor parte de familias capturadas resultaron ser endo- o ectoparasitoides de un amplio espectro de hospedadores. Aunque la tendencia de los himenópteros sea presentar una mayor actividad durante los meses más cálidos del año, las distintas familias mostraron curvas de actividad particulares, con picos que oscilan entre junio y agosto a excepción de los Xyelidae, que fueron recolectados en febrero. Diapriidae resultó ser la familia más abundante en ambos muestreos, con un total de 2507 especímenes, seguida de los Braconidae (1025). Diapriidae mostró una preferencia por la actividad crepuscular y nocturna de mayo a agosto, mientras que en los Braconidae existe una evolución de su actividad pasando de ser vespertina y crepuscular en mayo a diurna en agosto.

Palabras clave: Hymenoptera; bosque mediterráneo; fenología; actividad nictemeral; Cataluña.

- 227-233 **Mederos-López, Jorge L.** (Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Departament d'Artròpodes); **Baz Ramos, Arturo** (Universidad de Alcalá. Departamento de Zoología y Antropología Física)
Psocoptera de un bosque mixto mediterráneo del Parc Natural de la Serra de Collserola (Cataluña, España). *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 227-233, 7 ref., 2 fig., 1 tab.

El presente estudio se centra en las especies de psocópteros muestreadas en un bosque mixto mediterráneo *Pinus-Quercus* del Parc Natural de la Serra de Collserola. Desde abril de 2009 hasta abril de 2010 se muestreó en el sotobosque del sitio de estudio mediante trampa Malaise. Durante todo el estudio se capturaron un total de 24 especies. El mes de mayor abundancia y diversidad resultó julio, con un total de 91 especímenes y 18 especies muestreadas, mientras que la especie dominante fue *Trichopsocus dali* (McLachlan, 1867) que, con 72 especímenes, aporta el 34% del total de psocópteros capturados (213). Como dato relevante, se ha de destacar la presencia en el área de la especie *Aaroniella badonneli* (Danks, 1950), con escasas citas de Europa y hasta el presente ninguna de España, lo cual constituye la primera cita para la fauna ibérica.

Palabras clave: Psocoptera; bosque mediterráneo; *Aaroniella badonneli*; Collserola; Cataluña; España.

- 235-243 **Aymerich, Pere; Lluent, Artur; Sais, Esteve; Escútia, Eloi**
Sobre la presència de *Primula auricula* L. (Primulaceae) a la península Ibèrica. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 235-243, 18 ref., 2 fig.

En aquest article s'informa de la presència de *Primula auricula* L. a la serra de Picancel (Berguedà, Catalunya, nord-est ibèric), que representa una novetat per als Pirineus i la península Ibèrica. No està clara l'adscripció dels individus trobats a cap de les dues espècies descrites dins del complex de *P. auricula* (*P. auricula* s.s. i *P. lutea*), tot i que semblen més afins a *P. auricula* s.s. La població localitzada no sembla estar amenaçada tot i l'aïllament que presenta, tant per la poca accessibilitat de l'hàbitat (cingles sobre conglomerats d'orientació N, a uns 1000 m d'altitud) com per la poca pressió antròpica de l'àrea.

Paraules clau: *Primula auricula*; Pirineus; península Ibèrica; població isolada.

- 245-258 **Guardiola, Moisès** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Vegetal) i (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)); **Molero, Julià** (Universitat de Barcelona. Laboratori de Botànica); **Sáez, Llorenç; López Alvarado, Javier I. Ríos, Ana** (Universitat Autònoma de Barcelona. Unitat de Botànica. Facultat de Biociències); **Bagaria, Guillem** (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)); **Carreras, Jordi** (Universitat de Barcelona. Departament de Biologia Vegetal. Botànica. Facultat de Biologia)
Noves aportacions al coneixement de la flora vascular de les comarques meridionals de Catalunya. IV. *Orsis*, 2012, núm. 26, p. 245-258, 50 ref.

En aquest treball aportem dades de 30 plantes vasculars trobades a les muntanyes Catalanídiques centrals i meridionals catalanes. *Campanula fastigiata* Duf. ex A. DC., *Centunculus minimus* L., *Cephalaria syriaca* (L.) Roem. & Schult, *Orobancha clausonis* Pomel i *Rosa andegavensis* Bastard, suposen novetats per a aquest territori. S'hi presenten també dades de plantes molt poc

ciutades en aquest territori o a Catalunya: *Athyrium filix-femina* (L.) Roth, *Chaenorhinum rubrifolium* (DC.) Fourr. subsp. *rubrifolium*, *Dactylorhiza insularis* (Sommier) Ó. Sánchez & Herrero, *Milium vernale* Bieb., *Myosotis discolor* Pers., *Ophrys insectifera* subsp. *subinsectifera* (C.E. Hermos. & Sabando) O. Bolòs & Vigo, *Orobancha alba* Stephan ex Willd., *Orobancha elatior* Sutton subsp. *icterica* (Pau) A. Pujadas, *Potamogeton densus* L., *Sideritis montana* L. o *Sisymbrium erysimoides* Desf.

Paraules clau: flora vascular; corologia; Catalunya; nord-est de la península Ibèrica.

Instruccions als autors

Instructions to authors

INSTRUCCIONS ALS AUTORS

ORSIS està oberta a articles originals de recerca, articles de revisió i comunicacions curtes en tots els camps de la botànica, la zoologia i l'ecologia. Se'n publicarà un volum per any, constituït per un o més números. Els manuscrits s'enviaran a especialistes perquè els avaluin. Els articles que descriuen una recerca original no excediran, com a norma general, les deu o quinze pàgines impreses, incloent-hi text, taules, figures i referències (una pàgina de text imprès equival a 550 paraules). En casos justificats, el Consell de Redacció considerarà la publicació de treballs més extensos.

Els manuscrits s'enviaran al Secretari de Redacció. Caldrà lliurar-ne l'original i tres còpies de qualitat. Les còpies del manuscrit contindran fotocòpies de totes les figures.

Preparació del manuscrit: Els articles podran ser escrits en català, castellà, anglès o francès. No s'acceptaran articles ja publicats o en premsa. Es recomana escriure amb precisió, claredat i economia. Consulteu un número recent d'ORSIS per als formats de taules i referències.

Mecanografiat: Tot el material (text, taules, peus de figura, referències, etc.) es mecanografiarà per una sola cara en paper A4 (29.7 cm x 21 cm), a doble espai i deixant marges amples. S'ha d'organitzar el manuscrit per aquest ordre: primera pàgina, key words, abstract anglès, resum en l'idioma de l'article, text, agraïments, referències, apèndixs, taules, peus de figura i figures. S'han de numerar totes les pàgines a l'angle superior dret.

Suport informàtic: Per tal de reduir el temps d'edició, la redacció d'aquesta revista demana als autors —sempre que això sigui possible— que, a més de la còpia en paper, ens facin arribar una còpia del document en disquet i realitzat preferentment en els programes Word Perfect o Microsoft Word. Caldrà indicar sobre el disquet: el nom de l'article, el nom de l'arxiu —si aquest és diferent del nom de l'article—, el nom i la versió del programa utilitzat, i, finalment, si aquest és de DOS, Windows o Macintosh.

Primera pàgina: Ha de contenir només el títol (curt però informatiu), el nom del(s) autor(s), l'adreça de la institució on s'ha fet la recerca, l'adreça actual (si difereix de l'anterior) i un títol condensat d'un màxim de 40 caràcters, incloent-hi blancs.

Key words: Al començament de la segona pàgina del manuscrit es donaran entre cinc i deu paraules o expressions clau en anglès, ordenades alfabèticament i que, preferentment, no estiguin contingudes en el títol.

Abstract: Escrit en anglès correcte. Si l'article no està escrit en anglès, l'abstract començarà amb la traducció anglesa del títol. L'abstract constarà d'un sol paràgraf, d'un màxim de 200 paraules (llevat del títol). Ha de ser informatiu i ha de descriure de manera clara i succinta les troballes principals de l'article. No s'han de repetir en el text de l'abstract frases contingudes en el títol.

Resum en l'idioma de l'article: No s'ha de repetir el títol i s'han de seguir les normes de l'abstract. Si l'article està escrit en anglès, es donarà un resum en català, castellà o francès, que començarà amb la traducció del títol.

Text: No subratlleu cap paraula, excepte els noms científics. Seguiu els Codis Internacionals de Nomenclatures Botànica, Fitosociològica i Zoològica. No utilitzeu notes a peu de pàgina. Les expressions matemàtiques han de ser clares i els seus símbols han de ser identificables sense ambigüitats. Per a les referències dins del text cal seguir el format: Rovira (1984); si la referència va situada al final d'una frase: (Rovira, 1984). Si els autors són dos: Rovira & Johnson (1985). Si són més de dos: Rovira et al. (1982). Si hi ha diverses referències seguides, cal ordenar-les alfabèticament i separar-les per comes: Altadill (1978, 1981a), Rovira et al. (1953).

Agraïments: Cal agrupar-los en un paràgraf curt al final del text, sota l'encapçalament «Agraïments».

Llista de referències: S'han de consignar només les referències citades en el text. Abans de lliurar el manuscrit, cal comprovar que les referències del text coincideixen exactament en noms i dates amb les de la llista. No s'ha d'incloure a la llista material no publicat. Les referències cal ordenar-les alfabèticament, sense numerar-les i amb l'encapçalament «Bibliografia». Cal utilitzar les abreviatures internacionals per als noms de les publicacions, però en cas de dubte s'ha de donar el nom sencer de la publicació. Cal seguir aquest format:

- articles:* Paul, E. 1984. Dynamics of organic matter in soils. *J. Ecol.* 68: 212-219.
- llibres:* Gola, G.; Negri, G.; Cappelletti, C. 1965. Tratado de Botánica. Labor. Barcelona.
- capítols:* Sims, R.W. 1983. The scientific names of earthworms. In: J.E. Satchell (ed.) *Earthworm Ecology*. Chapman and Hall. London. p. 467-474.

Taules: Mecanografieu-les en un full a part, una taula a cada full. Numereu-les amb xifres aràbigues. Cal donar a cada taula un títol breu però que permeti la comprensió de la taula amb independència del text. No doneu en el títol informació de detall que es pugui consignar en notes a peu de taula. Les notes cal identificar-les amb lletres minúscules (a, b, c...) en forma d'exponent. Estructureu la taula amb les línies horitzontals necessàries per facilitar-ne la comprensió. No hi feu línies verticals.

Peus de figura: Mecanografieu-los tots junts en un full a part. S'han de numerar els peus i les figures amb xifres aràbigues. El peu ha de ser concís i complet, de manera que tant el peu com la figura es puguin entendre sense recórrer al text. Quan s'utilitzin figures amb diverses parts, cal identificar-les clarament amb lletres, tant a la figura com al peu. Numereu tots els mapes i les fotografies com les figures.

Figures: Els originals han de ser en tinta xinesa sobre paper opac, mai transparent. Per a la publicació es poden utilitzar els originals o bé còpies de qualitat impecable. Cal escriure amb llapis a l'angle superior dret de cada figura el seu número i el nom del primer autor. Abans de lliurar el manuscrit, s'ha de comprovar mitjançant les reduccions pertinents que totes les lletres, xifres i tots els símbols siguin clarament llegibles a la mida final prevista de la figura a la publicació. Les fotografies seran en blanc i negre, en paper brillant, contrastades i nítides. Cal retallar-les de manera que només quedi el tros necessari de la imatge i muntar-les sobre paper o cartolina de mida A4. S'ha d'indicar en el marge del text el lloc en el qual se citen per primer cop cadascuna de les taules i figures.

Gràfics: A més de la seva forma definitiva, heu de donar, de tots els tipus de gràfics (de columnes, circulars, d'eixos, etc.), els valors numèrics que permetin reconstruir-los, amb la indicació explícita de si cal, o no, publicar aquests valors.

Números, abreviatures i unitats: Utilitzeu el punt decimal en lloc de la coma decimal (p. ex. 4.8 en lloc de 4,8). No utilitzeu punt per separar els milers (p. ex. 1400 en lloc de 1.400). Cal definir totes les abreviacions i sigles que no siguin d'ús universal el primer cop que surtin en el text. S'han d'utilitzar les unitats del Sistema Internacional, amb les seves abreviacions estàndard. Cal fer servir exponents per a unitats en el denominador: g m⁻². S'ha d'utilitzar una L majúscula com a abreviació de litre.

Galerades: Els autors rebran una còpia de les galerades. Caldrà tornar-la, amb les correccions, al secretari de redacció. No s'acceptaran correccions extensives.

Separates: Se subministraran 25 separates per article, sense càrrec.

Drets de publicació

- ORSIS. Organismes i Sistemes es publica sota el sistema de llicències Creative Commons segons la modalitat «Reconeixement - No Comercial (by-nc)»: es permet la generació d'obres derivades sempre que no se'n faci un ús comercial. Tampoc no es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials».
- Així, quan l'autor/a envia la seva col·laboració està acceptant explícitament aquesta cessió de drets d'edició i publicació. També autoritza ORSIS. Organismes i Sistemes a incloure el seu treball en un fascicle de la revista per a la seva distribució i venda. Aquesta cessió sobre el treball es realitza a fi que sigui publicat a ORSIS. Organismes i Sistemes en un termini màxim de dos anys.
- Amb l'objectiu d'afavorir la difusió del coneixement, ORSIS. Organismes i Sistemes s'adhereix al moviment de revistes d'Open Access (DOAJ), i entrega la totalitat dels seus continguts a diferents repositoris sota aquest protocol; per tant, la remissió d'un treball perquè sigui publicat a la revista pressuposa l'acceptació explícita, per part de l'autor/a, d'aquest mètode de distribució.

INSTRUCTIONS TO AUTHORS

ORSIS welcomes general research and review articles and short communications dealing with all aspects of botany, zoology and ecology. ORSIS appears with one volume annually, comprised by one or more issues. Manuscripts are submitted to referees for evaluation.

Papers may be written in Catalan, Spanish, English or French. Papers already published or in press elsewhere will not be accepted. Papers describing original research should not exceed 10 to 15 printed pages, including tables, figures, and references (one page of printed text equals about 550 words). In special cases, the Board of Editors will consider longer papers for publication.

Manuscripts and editorial communications should be submitted to the Managing Editor. The original and three quality copies of the manuscript should be submitted. Each copy should contain copies of all figures.

Authors are recommended to keep their communications short. See a recent issue of the journal for the format of tables, figures and references.

Manuscript format: Type all material double-spaced on one side of A4 (29.7 cm x 21 cm) paper, with margins sufficiently wide. Number all pages. The order of presentation is as follows: title page, key words, English abstract, abstract in the paper's language, text, acknowledgements, references, appendices, tables, figure captions, and figure.

Title page: It should contain only the title (short but informative), the author's name, author's institutional affiliation and postal address, current address, and a running title not exceeding 40 characters including blanks.

Key words: The second page of the manuscript should begin with 5-10 English key words, alphabetically ordered.

English abstract: A brief, informative abstract not exceeding 200 words should be provided. Linguistic usage should be correct. If the paper's language is other than English the abstract should begin with the English translation of the title. Otherwise do not repeat in the abstract the title or phrases contained in the title.

Abstract in the paper's language: Do not repeat the title and follow the instructions given above. If the paper is written in English an abstract in Catalan, Spanish or French should be provided, beginning with the title's translation.

Text: Do not use footnotes. Do not underline any word, except scientific names. Follow the International Codes of Botanical, Phytosociological, and Zoological Nomenclatures. Mathematical expressions should be clear and unambiguous, and their symbols unequivocally identifiable. In the text references are given: Rovira (1984) or, at the end of a sentence (Rovira, 1984). Two authors: Rovira & Johnson (1985). Three or more authors: Rovira et al. (1982). When several references are given together order them alphabetically: Altadill (1978, 1980), Rovira et al. (1953).

Acknowledgements: Keep them short and place them in a single paragraph between the text and the references.

References: List only those references cited in the text. Do not list unpublished material. References should be arranged alphabetically. Before submitting, check that each citation in the text matches exactly in author and year with the reference given in the list. Use the standard abbreviations for journal names, but when in doubt give the full name of the publication. Follow this format:

Journal: Paul, E. 1984. Dynamics of organic matter in soils. *J. Ecol.* 68: 212-219.

Book: Gola, G.; Negri, G.; Capelletti, C. 1965. *Tratado de Botánica*. Labor. Barcelona. *Chapter:* Sims, R.W. 1983. The scientific names of earthworms. *In:* J.E. Satchell (ed.) *Earthworm Ecology*. Chapman and Hall. London. p. 467-474.

Tables: Type each table in a separate sheet. Tables should be numbered with arabic numerals. Give a short but descriptive title at the top of each table. Table footnotes should be marked with superscript letters. Vertical rules should not be used.

Figure captions: Captions should be typed together on a separate sheet. Captions should be clear, concise and complete to that figures and captions can be understood without reference to the text. Number each figure and its caption with arabic numerals. When multi-part figures are used, be certain that each part is clearly identified with letters (a, b, etc.) which should be used both in the caption and on the figure itself.

Figures: original drawings or flawless copies should be submitted. Each illustration should have the first author's name and the figure number written with soft pencil on the upper right corner. Be certain that all letters, numbers and symbols on the figure are clearly legible after the expected reduction. Photographs should be supplied in black and white, as high contrast, glossy prints, trimmed and marked. Check that each table and figure is mentioned by its correct number in the text.

Numbers, abbreviations and units: Use decimal points instead of commas (e. g., 4.8 and not 4,8). Abbreviations that are not in universal use should be defined the first time they occur in the text. The units of the International System should be preferably used, with their standardized abbreviations. Use the minus exponent form (e. g., g m^{-2}). Use a capital L as the symbol for litre.

Proofs and offprints: Authors will be sent a galley proof for correction. Extensive corrections will not be accepted. 25 offprints of each article published will be supplied free of charge.

Publication rights

- a) ORSIS. Organismes i Sistemes is published under the licence system Creative Commons, according to the modality «Attribution-Noncommercial (by-nc): derivative work is allowed under the condition of non making a commercial use. The original work cannot be used with commercial purposes».
- b) Therefore, everyone who sends a manuscript is explicitly accepting this publication and edition cession. In the same way, he/she is authorizing ORSIS. Organismes i Sistemes to include his/her work in a journal's issue for its distribution and sale. The cession allows ORSIS. Organismes i Sistemes to publish the work in a maximum period of two years.
- c) With the aim of favouring the diffusion of knowledge, ORSIS. Organismes i Sistemes joins the Open Access journal movement (DOAJ), and delivers all its contents to different repositories under this protocol; therefore, sending a manuscript to the journal also entails the explicit acceptance by its author/s of this distribution method.